

Hoofdstuk 6:

Werking van de omgevingsvisie

6.1 De omgevingsvisie als toetsingsdocument

De omgevingsvisie gebruik je om te bepalen wat er nodig is om een initiatief aan te passen wil het wenselijk worden. Aan de intaketafel wordt dit ambtelijk bepaald. Voordeel is dat voor het bepalen van de wenselijkheid van een initiatief er slechts één toetsingsdocument is, waarin we richtinggevende ambities stellen. Zowel voor de initiatief nemer als voor de gemeente maakt dat het werken steeds eenvoudiger.

Op termijn 'laden' we de omgevingsvisie in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), zodat ook digitaal voor elke plek op de kaart duidelijk is wat de ambities zijn.

Na verloop van tijd integreer je alle strategische beleidsvisies (al of niet onderdeel van een beleidsnota waarin ook meer tactische en operationele zaken beschreven worden) in één omgevingsvisie. We willen in vijf jaar organisch toe groeien naar één omgevingsvisie voor alle beleidsvelden van de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld wanneer de sectorale visie toe is aan herziening. In 2029 hebben we dan alle visies geïntegreerd in één omgevingsvisie.

6.2 Stappenplan voor nieuwe initiatieven

Nieuwe initiatieven worden aan de gemeentelijke intaketafel beoordeeld op wenselijkheid. De omgevingsvisie wordt daarbij gebruikt om te bepalen of een initiatief wenselijk is en wat er nodig is om bij te dragen aan de omgevingsvisie. Aan de omgevingstafel wordt het initiatief besproken met de initiatiefnemer en de betrokken ketenpartners.

6.3 De beleidscyclus van de omgevingsvisie

De omgevingsvisie richt haar vizier op 2040 met een doorkijk naar 2050. Welke ontwikkelingen we dan kunnen verwachten en hoe bepalend die zijn voor de inrichting van de ruimte, kunnen we nu nog niet overzien. Dat is belangrijk om te realiseren bij het begrijpen van deze visie. Deze omgevingsvisie is, ondanks een zorgvuldig proces, met veel onzekerheid omgeven. De omgevingsvisie beschrijft maatschappelijke opgaven die we nu zien, de te beschermen omgevingskwaliteiten en het geeft een ontwikkelingsrichting aan. We vroegen inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van organisaties om mee te denken en aan te geven wat zij belangrijk vinden. Op basis van deze input zijn verschillende belangen integraal afgewogen en is bepaald welke richting we kiezen en waar en hoe we ruimte geven aan ontwikkelingen.

Het opstellen van een omgevingsvisie is dus een moment opname. We schrijven deze omgevingsvisie met de kennis van nu. Daarom is het belangrijk om de omgevingsvisie en de maatschappelijke opgaven te monitoren en indien nodig aan te passen, zodat de visie blijft aansluiten bij nieuwe inzichten en ons zo goed mogelijk richting geeft aan onze toekomst.

Een verandering vanuit de omgevingswet is dat plannen maken vanaf nu gebeurt volgens een dynamisch systeem. We werken niet meer met standaard beleidscycli. De beleidscyclus vanuit de omgevingswet start met de kaders en ambities in een Omgevingsvisie. Een nadere uitwerking vindt plaats in programma's en in het Omgevingsplan. Deze uitwerking werkt door tot in de vergunningverlening.

Evalueren is onderdeel van de beleidscyclus. Door te evalueren leren we en kunnen we de vraag beantwoorden of we de onze doelen en ambities halen of dat bijsturing noodzakelijk is. Die bijsturing kan zijn dat we aanpassingen voorstellen in het te bewandelen pad richting deze doelen en ambities of dat we de doelen en ambities zelf moeten bijstellen. Dat betekent een aanpassing aan de visie op basis van actuele inzichten.

De snelheid waarmee we de cyclus doorlopen stellen we voorlopig vast op vier jaar, maar is ook afhankelijk is van ontwikkelingen en/of de bestuurlijke visie op ontwikkelingen. Aan de omgevingsvisie zelf geven we geen einddatum mee. Wel maken we afspraken over de eerste evaluatie en (eventuele) update van de omgevingsvisie. Deze vindt plaats in 2029. Daarna evalueren we de visie in ieder geval eens per vier jaar en indien nodig eerder. Dit kan leiden tot een bijstelling van de visie.

6.4 Consequenties voor het vervallen beleid

Voor bestaand gemeentelijk beleid over de fysieke leefomgeving zijn na de inwerkingtreding van de Omgevingswet drie mogelijkheden:

1. Het beleid vervalt;
2. Het beleid blijft gelden;
3. Het blijft tijdelijk gelden en na een periode trekt de gemeente het in of vervalt het automatisch.

De status van het beleidsdocument na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is afhankelijk van het type beleidsdocument. We onderscheiden de volgende beleidsdocumenten:

- Strategisch beleid met een wettelijke grondslag onder oud recht;
- Strategisch beleid zonder wettelijke grondslag onder oud recht;
- Strategisch beleid (omgevingsvisie) vooruitlopend op de Omgevingswet;
- Niet-strategisch beleid met wettelijke grondslag onder oud recht;
- Niet-strategisch beleid zonder wettelijke grondslag onder oud recht;
- Niet-strategisch beleid (programma's) die vooruitlopen op de Omgevingswet;
- Beleidsregels.

De strategische beleidsdocumenten hebben de sterkste relatie met de omgevingsvisie. Daarom behandelen we hier enkel de status van het strategische beleid na inwerking treding van de omgevingsvisie. Voor het niet-strategische beleid en de beleidsregels verwijzen we naar [Informatiepunt Leefomgeving](#) (IPLO) van het Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten.

Na inwerkingtreding van de omgevingsvisie, geldt hiervoor het volgende:

- Strategisch beleid met een wettelijke grondslag onder oud recht.

Het oude recht (het recht van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet) bevatte regels over een aantal beleidsdocumenten voor strategisch beleid. Het ging daarbij om:

- het milieubeleidsplan op grond van artikel 4.16 van de Wet milieubeheer;
- het verkeers- en vervoersplan op grond van artikel 9 van de Planwet verkeer en vervoer;
- de gebiedsdekkende structuurvisie op grond van artikel 2.1, lid 1, van de Wet ruimtelijke ordening.

De omgevingsvisie uit de Omgevingswet komt in de plaats van deze strategische beleidsdocumenten. Gemeenten hoeven niet direct bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie te hebben. Dat moet op uiterlijk op een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip (artikel 4.9, lid 1 invoeringswet Omgevingswet).

Vervallen, tenzij...Onderdelen van deze documenten die niet in de omgevingsvisie staan (omdat in de omgevingsvisie bijvoorbeeld gekozen is voor hoger abstractieniveau) behouden alleen hun gelding als de gemeente dit expliciet (bij voorkeur in de omgevingsvisie) aangeeft. Dit beleid heeft dan na de inwerkingtreding van de omgevingsvisie de status van buitenwettelijk beleid (buitenwettelijk beleid = beleid zonder grondslag in een wet). Vanuit het oogpunt van de inzichtelijkheid van het geldende beleid heeft dit echter niet de voorkeur.

- Strategisch beleid zonder wettelijke grondslag onder oud recht

Voor deze beleidsdocumenten staat in de Invoeringswet Omgevingswet geen overgangsrecht.

Vervallen, tenzij...

Onderdelen van deze documenten die niet in de omgevingsvisie staan (omdat in de omgevingsvisie bijvoorbeeld gekozen is voor hoger abstractieniveau) behouden alleen hun gelding als de gemeente dit expliciet (bij voorkeur in de omgevingsvisie) aangeeft. Dit beleid heeft dan na de inwerkingtreding van de omgevingsvisie de status van buitenwettelijk beleid (buitenwettelijk beleid = beleid zonder grondslag in een wet). Vanuit het oogpunt van de inzichtelijkheid van het geldende beleid heeft dit echter niet de voorkeur.

- Strategisch beleid (omgevingsvisie) vooruitlopend op de Omgevingswet

Gemeenten kunnen vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie vaststellen. Voorwaarde daarvoor is dat deze omgevingsvisie voldoet aan de eisen van de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet. Deze omgevingsvisie is dan na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, lid 1, Omgevingswet. Daarmee heeft de gemeente dan voldaan aan de verplichting om een omgevingsvisie vast te stellen. Deze mogelijkheid staat in artikel 4.10, lid 1, Invoeringswet Omgevingswet.